

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

ДИМ

НАША КНИГА

Леся Українка

ДИМ

«Для нас у ріднім краю навіть дим
Солодкий та коханий...» Без упину
Я думала собі оці слова,
Простуючи в країну італьянську.
І мріялись мені далекі села:
Дівчата йдуть, співаючи, з ланів,
Клопочуться хазяйки невсипущі,
Стрічаючи отару та черідку,
Господарі вертаються з роботи,
Не прискоряючи ходи, поважно,
А нишком поглядають на димок,
Що в'ється понад комином низеньким,
І думають: «Оце ж воно й вечерея...»
І мріялись мені росисті луки
Волинські: здалека чорніє ліс
Зубчастим муром, а туман на нього
Безгучним, тихим морем напливає, —
Хто в лісі, хто у полі, стережися!
То котиться пропасниця лукава.
Але ночліжники собі співають,
Простуючи до лісу, на димок, —
Се ж там товариші багаття розпалили,
Там тепло, сухо, грають роєм іскри,
Мов бджоли золоті, вогонь танцює...
«Простуймо на димок!..»
І я дивилась
На ті бездимні села італьянські
(Вогню й малого для «поленти» досить),
На рижові поля, страшні «різаї».

Де невидимкою малярія літає,
Не боячись ні диму, ні вогню, —
І слово «чужина» бриніло в думці
За кожним стуком поїзда прудкого.

...Тунель! І дим влетів мені в вікно
Гіркою хмарою — поганий дим,
Либонь, погане вугля італьянське —
Так не душив і дим в курній хатині
Там, на Поліссі, тож було співали
Дружки весільні, аж дзвеніла хата,
Не хриплим, чистим голосом, дарма
Що голови немов у хмарі мріли;
Той дим гриз очі, але все ж не так,
Бо він був з дерева, а може, й те, що рідний.
...«Sampierdarena»^[1]. Слава ж тобі, боже!
Се — хутко Генуя, там і спочинок,
Там буде море, і веселе небо,
І давнє місто гордої краси
Одважного і вільного народу...
...«Он наша Генуя», — панок старенький
Показує мені удалину.
Дивлюся — і не бачу — мла закрила.
«Добродію, чи се тут часто з моря
Такий туман встає?» — питаю пана.
«Туман? Се не туман, се тільки дим,
Се завжди так. Воно й не диво — гляньте!»
Я глянула: немов високі щогли
У пристані великій, бовваніли
Крізь сиву млу тонкії комини.
Та скільки! цілий ліс! «Багатство наше
Отут росте!» — сказав панок поважно.
У фабриках не кришталеві стіни,
А з вікон те багатство не світилось,
За вікнами щось темне маячіло...